

Linux a gyakorlatban

A „csináld magad informatika”: hogyan teremti meg a Linux és a nyílt forráskód a „csináld magad” elvét az információs technológiában?

A ki a hagyományos IT médiát követi, az lemarad a kisebb és nagyobb vállalatok körében egyaránt érezhető új irányvonalakról szóló hírekről: előtérbe kerül a belső erőforrásokra való hagyatkozás és fokozódik a Linux fejlesztésében való részvétel. Az *Ernie Ball*, a *Morgan Stanley* és a *Ticketmaster* vezetői beszélnek a „csináld magad” elv kialakulásáról.

Kétségtelen, hogy a Linux és a nyílt forráskód forradalmasítja a kisebb és nagyobb vállalatok informatikával kapcsolatos elveit. De hogyan? Hiszen ha a szakterület lapjait olvassuk, összejövetelekre járunk és elemzőket hallgatunk, a szlogen amit hallunk vagy olvasunk mindig és mindenhol ugyanaz: a hatalom a vállalatok kezében van.

A *Computerworld.com* tavaly novemberének egy hetét elemző rovatában 62 cikk közül 52 (82%) vagy valamelyik cégről szól (például: „*A Red Hat és a Fedora*”), vagy pedig a címében tartalmaz utalást egy vállalatra („*Az IBM szerint az Egyesült Államoknak fejlesztésekre van szüksége a munkahelyek megtartása érdekében*”). A valóság azonban nem ilyen egyszerű. Az úgynevezett „cégek” és az úgynevezett „vásárlók” különféle fejlesztői közösségeket képeznek. A vállalatok és a vásárlók eszközöket fejlesztenek saját maguk vagy mások számára, illetve eladásra.

Az elmúlt év folyamán a *Linux Journal* megbízásából azt tanulmányoztam, hogy mi is történik valójában az IT piacon, és azt is vizsgáltam, hogy milyen szerepet játszik ezekben a változásokban Linux és a nyílt forráskód. Első jelentésem a 2003. júliusi *Linux Journal*-ban jelent meg (☞ <http://www.linuxjournal.com/article/6585>), címe „Hogyan teszi a Linux bölcsőbbé a vállalatokat?” Jelen írás a témában készült második jelentés, és az informatikában végbemenő változásokkal foglalkozik. Hosszú kutatásom során azt tapasztaltam ugyanis, hogy egyre inkább növekszik a személyes és közösségi fejlesztés népszerűsége és megbízhatósága, továbbá hogy egyre kézzelfoghatóbbá válik az ezt lehetővé tevő szabadság és bizalom. Nyugodtan kijelenthetjük tehát, hogy a csináld magad mozgalom mindenhol előretört, népszerűsége rohamosan növekszik, s ezt az új megközelítést nevezem én „csináld magad IT-nek” (CSMIT).

Phil Moore, a Morgan and Stanley vállalati alkalmazás-infrastruktúrájának igazgatója erről a következőképpen vélekedik:

A nyílt forráskód nem tett mást, mint lejjebb helyezte azt a képzeletbeli léceket, amely fölött az „csináld magad IT” lehetséges. A gyártók által szállított, előregyártott építőelemekből nem valósítható meg minden. Azt híresztelik magukról, hogy kész házat kapunk, de ez valójában nem igaz. Csöveket, foglalatokat és más, az összeszereléshez szükséges alkotóelemeket kapunk. A valóságban ez úgy néz ki, hogy ha vállalati rendszert építünk, akkor az IT műhely szakértőinek tudására is szükség van ahhoz, hogy az egész összeálljon. Sok tapasztalat kell ahhoz, hogy egy ilyen rendszert összeállítsunk, hiszen nem egyszerűen megvalósítható dologról van szó. De ha a vállalatok elhitették velünk, hogy minden olyan pofonegyszerű, mint a .Net reklámokban vagy bármely, ígéretektől hemzsegő nagy reklámkampányban, akkor baj van.

Mindig szükség van egy bizonyos mennyiségű „csináld magad” készítésre. A tanácsadók besétálnak, elvégzik a munkát és az ajtóból még visszaszólnak: „Hívjatok fél év múlva és jövök frissíteni” – ez a kép igen messze áll a valóságtól. Egy vállalat folyamatosan változik. Hogy a házunk falai most jó állapotban vannak, nem azt jelenti, hogy hamarosan ne lenne szükség újrafesteni őket. Bár a CSMIT azt is jelenti, hogy csökkentjük a vállalatoktól való függésünket, azért senki nem mondja azt, hogy a cégek rosszak vagy nem játszanak fontos szerepet a piacon. Mindössze arról van szó, hogy a piac már nem hozzájuk tartozik.

Az a helyzet, hogy a kínálat és kereslet között új egyensúly jött létre, akár a gyártó, a vásárló és a fejlesztői közösségek között is. Úgy tűnik, a szoftverüzlet egyre nő.

Ebben az írásban a csináld magad mozgalom főbb tényezőit tekintjük át: mit jelent a vezető szerep, mi a világháló szerepe, mi a bátorság jutalma. Beszélünk a költséghatékonyaság mindenek felett álló elvéről, a tehetség értékeléséről, a jelenlegi állapotról, a titkolózásról és új nézőpontokról.

Melyik vezért kövessük?

Természetes, hogy az ember vezetők után kutat, akikre figyelhet, akiket követhet. De mi a helyzet azokkal a fejlesztéssel, melyeknek nincs igazi vezetőjük, ahol a jövőt érintő döntések a közösségen belül, kölcsönös meggyőződésből és az ezt kifejező tettekből alakulnak ki?

Pontosan ez zajlik a Linux, az ingyenes programok és

1. táblázat *A Ticketmaster előtt álló lehetőségek*

Terméknév	Ár nyílt forrású beszerzés esetén	Ár fizetős programok esetén
400 db PC	\$1.000.000	\$1.000.000
Operációs rendszer	\$0	\$600.000
Webkiszolgáló	\$0	\$120.000
Adatbázisrendszer	\$0	\$240.000
Összesen	\$1.000.000	\$1.960.000

a nyílt forráskód és a szabad szoftver mozgalom körül. A Linux egy fejlesztés, nem pedig vállalat. Nem része semmilyen vállalati struktúrának. Akár egy közetlemezt, a Linuxot is a kohéziós erő tartja össze, nem pedig egy szervezett rácsai. Az ingyenes programok és a nyílt forráskód értékek és fejlesztési módszerek rendszerei. Ha csupán társulásokként vagy egyfajta áruajtaként tekintünk rájuk, akkor pont amellet megyünk el, amiről ez az egész szól. A világháló nemcsak azokat a dolgokat biztosítja, melyeket ma már alapvető szolgáltatásnak tekintünk, hanem minden és mindenki számára lehetővé teszi, hogy bekapcsolódhasson, tanuljon és bölcsébbé váljon. Amiről sokat beszélnek, az elnyomja a mélyben rejlő elemeket, akkor is, ha ez utóbbiaknak még van üzleti vagy más értéke.

Craig McLane, a Ticketmaster technikai igazgató-helyettese így fogalmaz:

Számomra az Internetben az a legnagyszerűbb, hogy mérseklí az időeltérésből és távolságból eredő sűrűlódásokat. A céltudatos és tehetséges emberek egyszerűen egymásra találhatnak, kapcsolattartásuk akadálymentessé válik, és sokkal könnyebben, hatékonyabban tudnak együttműködni, mint azelőtt bármikor.

A nyílt forrás közössége valóban világméretű, és ez rengeteget számít nekünk. Nemzetközi vállalat vagyunk és terjeszkedésünk során szeretnénk eljutni azokhoz az okos emberekhez, akik még elérhetők és viszonylag szoros kapcsolatban állnak egymással.

Elképesztő erejű az a felismerés, hogy e közösség életében bárki részt vehet, nagyszerű tetteket vihet véghez és gondolhatja az innováció eme bölcsőjét.

A hálózatba kötött informatikai világ

Ma már egyetlen üzleti vagy állami szervezet sem létezhet az Internet, ezáltal a nyílt forráskódú programok nélkül. Egyre több helyütt felismerik azt is, hogy a mozgalom értékeire is szükségük van, nemcsak az abban résztvevők tehetőségére és programjaikra. Csupán az elmúlt évben kezdtek ráébredni a kormányok világszerte, hogy az állami informatikát nyílt, titkoltól mentes rendszerekre kell építeni, hiszen átláthatóságot, megbízhatóságot és egyszerű fejleszthetőséget keresnek.

Nézzük például *Sterling Ballt*, az *Ernie Ball* világhírű gitárhúrkészítő cég vezetőjét és névadóját. Termékeik hangját bármikor hallhatjuk, ha bekapcsoljuk a rádiót. Ami *Sterling Ballt* a nyílt forráskód forradalmárává teszi, az nem

az informatikai tudása, hanem a függetlensége – kimondhatjuk: a merészsége. Ez akkor vált egyértelművé, amikor a BSA (a szoftverrendőrség) 2000-ben kalózprogramokat talált az *Ernie Ball* néhány számítógépén. A BSA a honlapján még mindig találunk a razziaival foglalkozó dicsekvő hangú írást. *Sterling Ball* a 2003. augusztusi *LinuxWorld* kiállításon folytatott beszélgetésünkben a következőképpen ismertette a helyzetet:

„Egy elbocsátott alkalmazott szeretett volna bosszút állni valamiért, és úgy gondolta, hogy erre az a legmegfelelőbb módszer, ha kihívja a BSA-t. Meg is tette, engem pedig szövetségi perbe fogtak. Semmiféle figyelmeztetést, értesítést nem kaptam erről, az egyik péntek délelőtt egyszer csak betoppantak, mindenkit a gépek leállítására szólítottak fel és a gépekhez nem nyúlhattunk. Fegyveres rendőrbírók is jelen voltak. Alkalmazottaink csak rémülten ültek és ilyesmiket suttoztak, hogy „Akkor most mi lesz? A cég bünt követett el? És ha igen, akkor mi bünrészesek vagyunk?” Aztán kiadták a sajtójelentéseket... Érdekes egybeesés, hogy ezeket a közleményeket mindig csak olyankor adják ki, amikor bezárnak egy vállalatot, vagy valami hasonló történik.

San Luis Obispóban mi vagyunk a legnagyobb vállalat. Nagy hal vagyunk egy kis pocsolyában, ha úgy jobban tetszik. A közlemény főcíme így szólt: „Az Ernie Ballnál házkutatást tartottak az illetékes szervek az ott használatban levő kalózmásolatok miatt”, majd így folytatja: „A vállalat vezetői nem hajlandóak nyilatkozni.” Nos, ez természetesen nem igaz. Otthon ültem. És olyat sohasem mondok, hogy nem nyilatkozom. Ez feltehetőleg nekik is a tudomásukra jutott, mert végül felhívtak, és megkérdeztek az ügyről. Amikor ez megtörtént, én csak annyit mondtam: Medvére vadásztak, de csak egy mókust találtak.”

Az *Ernie Ball* bíróságon végezte és büntetést fizetett, de a történetnek ezzel még nem lett vége.

„A legrosszabb az volt, amikor a Microsoft másolatot készített a szóban forgó újságcikkből és minden nyilvántartott Microsoft felhasználónak elküldte. A cikk aljára pedig az alábbi kis kiegészítést biggyesztették: „Ne járjon úgy, mint az *Ernie Ball*, amely egy nagyszerű vállalat, és most azt is megtanulta, hogy milyen nehéz megfelelni. Hívjon minket bizalommal. Ingyenes felmérést végzünk számítógépes hálózatán található szoftverekről, és 20% árengedményt biztosítunk termékeinkből.”

Azért azt nem szabad elfelejteni, hogy mi még az incidenms előtt letöltöttük a BSA auditáló programját és nem működött. Ez az, amit félelemre alapozott marketingnek neveznek, amibe itt-ott besegít a mindenkori kormányzat is.”

Sterling Ball nem lett dühös, és nem a bosszúálláson törte a fejét, hanem inkább kiszállt:

„Mindenki azt hitte, hogy megőrültem. Az egész IT részleg például meg volt győződve arról, hogy mindenkit kirúgok. Azt mondtam, nem, mert én az informatikához csak olyan jelmondatok szintjén értek, hogy „Nem lesz sikeres a vállalat”

lat, amíg nincs irodai csomag minden gépen.” Hé, azért beszélgethetünk itt a LinuxWorldön, mert lecseréltem a szövegszerkesztőt. A vállalatunknál most már mindenki nyílt forrású programok vegyesfelvágottját használja. Senki nem mutatta meg, hogyan kell csinálni. Magunktól kellett rájöttünk.”

Ernie Ball kiszolgálóin ma már Red Hat Linux fut, a munkaállomások GNOME-ot használó egyszerű Sun grafikus terminálok, melyek az alkalmazásokat egy Linux kiszolgálón futtatják. A vállalat levelezőrendszere a Ximian Evolution, irodai csomagja pedig az OpenOffice.org. A tanulság itt nem technológiáról szól. Hanem a függetlenségről, a feddhetetlenségről és arról, hogy képesek vagyunk-e szabadulni a reklámok hatása alól. A lecke itt az egyén, a szervezet és egy olyan piac lelkéről szól, melynek résztvevői még mindig azt hiszik, hogy az irányítás a nagyvállalatok kezében van, hiába bizonyítja ennek ellenkezőjét az Internet és a nyílt forráskód sikere.

A költséghatékonyság készítő ereje

A szabadulás a felébredéshez hasonló, és ez nem csak az *Ernie Ball* méretű vállalatokkal történik meg. Vegyük például a *Ticketmastert*. *Craig McLane* a LinuxWorldön így nyilatkozott:

„Tíz országban 8000 ügyfelet szolgálunk ki. 2002-ben 95 millió jegyet adtunk el olyan csatornákon keresztül, melyek együttesen több mint négy milliárd USA dollár forgalmat tesznek ki. Ezzel bekerültünk a 25 legnagyobb internetes kereskedőcég közé. Valójában a második helyen állunk, a Dell és az Amazon között. Tehát üzletelünk, de ezt olyan emberek nevében is tesszük, akik megbíztak bennünket saját üzletük irányításával. 3500 kirendeltségünk, 19 telefonos ügyfélszolgálati központunk és ott van a Ticketmaster.com weboldal, mely önmagában a forgalom 50%-át jelenti. Jegypénztár-rendszereket is szállítunk. Ha vásároltál már jegyet pénztárban, az szintén Ticketmaster rendszer, a sajátunkkal megegyező elemekből felépítve. A „Termék és Technológia” nevű osztályunk képezi a Ticketmaster, mint vállalat sarokkővét. 250 ember foglalkozik kizárólag ezzel a 2000 főt alkalmazó vállalatban.

Megoldásokat és rendszereket kínálunk, de azt a 8000 ügyfelet is ki kell szolgálunk. Sok esetben az üzletünk jellege (a szokványostól eltérő, nagy kilengéseket mutató forgalom, illetve más kereskedelmi hálózatoktól erősen különböző, egyéni rendszereink) miatt nem létezik olyan készen kapható megoldás, mely kielégítené igényeinket.

Valójában az elsők között vagyunk, akik alkalmazás-szolgáltatást nyújtanak: a szolgáltatást több ezer ügyfélre terjesztettük ki, megírtuk a kódot, helyet biztosítunk a rendszernek, ügyféltámogatást nyújtunk és eladott egységenként díjat szedünk be.

Nagy teljesítményű rendszerekre van szükségünk, melyek igen sajátos feladatokat hajtanak végre. A nyílt forráskódú programok ezt lehetővé teszik, ráadásul jobban működnek és feleannyiba kerülnek, mint a hagyományos üzleti rendszerek.

Az elmúlt másfél év során ezért alakítottuk át a Ticketmaster.com oldalt úgy, hogy az kizárólag nyílt forrású eljárásokat használjon.”

McLane ekkor elővette az 1. táblázatban látható kis ábrát, mely a vállalat költségterheit mutatja nyílt forráskódú, illetve szabadalmazott rendszerek használata esetén. Így folytatja:

„Valójában minden a licenszköltségekről szól. Ugyanazt a gépet kell megvennünk, ugyanolyan kiépítésben, azonos szállítótól. De mivel nyílt forráskódú programokat használunk, nem kell licenszdíjakat fizetnünk. Láthatjuk, hogy minden befektetett egy dolláron 50 centet takarítunk meg és cserébe hasonló vagy jobb teljesítményt kapunk. Ráadásul a fejlesztői közösségek felől érkező támogatás általában többet ér, mint a programokat áruló cégek ügyfélszolgálata. A tőkefejlesztés és hardver tekintetében a weboldal néhány millió dollárba kerül, tehát az egész forgalom töredékéről beszélünk. A Wall Street vagy a CFO nézőpontjából nem változtatja meg a vállalatot, nekünk azonban számít, mivel a megtakarított pénzt további okos emberek foglalkoztatására tudjuk fordítani. És ez az, ami igazán fontos.”

A tehetség értékelése

Craig MacLane számára a nyílt forrású programokkal foglalkozók értéke egyszerre nyilvánul meg a csoport, illetve az egyén erejében. Ezt egy T. S. Eliott idézettel magyarázza: „Nincs költő, nincs olyan művész, aki pusztán maga hozza önmaga jelentését.” És hozzáteszi:

Erőteljes eszközöket adunk embereink kezébe és egyre több, a megoldások keresése iránt érdeklődőt vonunk be, akik képesek önálló munkavégzésre, de fontos számukra a csapathoz tartozás is.

A Stas Beckmanhoz hasonló emberek igen fontos területtel foglalkoznak: a mod_perl 2.0-val. Az ő munkája a közösséget segíti, így minket is. Adatbázis-kapcsolatokkal is dolgozik... Tehát olyan szakterületeken is élen járunk, melyeknek eredményei széles körben hasznosításra kerülhetnek.

Geoffrey Young is nálunk kezd hamarosan. Olyan feladatokkal foglalkozik majd, melyeket önállóan is elvégezhet, és a közösség is hasznot hajthat belőle, emellett persze megkönnyíti a mi dolgunkat is.

Csapataink rendelkeznek a saját eszközeik felett. Kifogásokkal sem állhatnak elő, nem mondhatják, hogy a programgyártója nem tud választ adni a problémára vagy nem lehet telefonon elérni.

Mindenki tudja, hogy a közösség a közösség mindig ott van, és a forráshoz is hozzáférhetsz. Minden előttünk van. A nyílt forráskód, illetve a sokat tudó és segítőkész közösség tehát egyfajta felelősségbiztosítás is egyben.

Motivációban sincs hiány. Ha az emberek választhatják meg, hogy mivel szeretnének dolgozni, munkájuk azonnal értelmet kap számukra. Vállvetve dolgoznak az általunk nap mint nap használt eszközök fejlesztőivel. Ezt sehol máshol nem kapod meg.”

Íme tehát egy újabb vállalat, mely okosabb lett, és pénzt takarított meg azáltal, hogy saját okos embereihez és az őket segítő közösségekhez alkalmazkodott.

Mi a különbség a mai és a 10-20 évvel ezelőtti helyzet között? *McLane* szerint „az Internet ma többszörözi az egyén képességeit.” És hozzáteszi: „Ezt súlyos hiba volna figyelmen kívül hagyni.”

Hol állunk most?

Nap mint nap olvashatunk arról, hogy az informatikai főnökök mindenhol odavannak a Linuxért. **Ken Harris**, a *Gap Corp.* divatcég informatikai vezetője a minap nyilatkozta, hogy bármi jöhet, „aminek csak egy kicsi köze van a Linuxhoz.” **Emea Harris** a *Lehman Brotherstől* azt nyilatkozta, hogy „a Linux köré építkezést nagyon komolyan vesszük.”

Amikor a csináld magad informatikáról beszéltem a 2003. júliusában tartott O'Reilly Nyílt Forrás Közgyűlésen, a beszélgetésen résztvevők (körülbelül 100 ember) többsége nagyvállalatoktól érkezett régi vágású IT szakember volt. Köztük ült **Phil Moore** is. Az egyik hallgató azt mondta, hogy néhány vállalat úgy érzi, a nyílt forrású fejlesztések révén előnyre tesz szert a versenyben és éppen ezért nem akarnak ezekről nyilvánosan beszélni: „Nem akarják, hogy versenytársaik megtudják, hogyan lehetne gyorsabb és olcsóbb megoldásokat találni.”

Elhallgatott történetek

Vajon mi minden nem került még nyilvánosságra? Felsorolok néhányat, a sorrend nem fontos:

- A Debianról nyilatkozta egy technológus, kinek cége a Red Hattal és a SuSE-vel tart fenn társult viszonyt: „Sokkal több helyen látni Debiánt, mint amennyiről a különféle jelentések beszámolnak. A Red Hat és a SuSE lehet, hogy többet ad el, és így a felméréseket az első helyeken szerepelnek. A tényleges megvalósításokat tekintve azonban a Debian hatalmas népszerűségnek örvend.”
- Oktatás: az elmúlt 30 év során az olyan vállalatok, mint a Digital, az Apple, az IBM vagy a Microsoft sikerre vették azokat a tanfolyamokat, melyekkel a diákokat magukhoz láncolhatják. Most ezek a diákok a rengeteg szabad szoftver és a futtatásukra képes régi vagy olcsó gép közül választhatnak. **Doug Kaye** webszolgáltatás-tanácsadó és szakíró szerint „a középiskolákban és a főiskolákban ma már minden a szabad forráskódról és a LAMP-ról szól.”
- A biztos mellékkereset ereje: számos informatikus arról számolt be nekem, hogy a nagyvállalatokkal ápolat jó kapcsolatok mindig is igen fontosak voltak, azok is maradnak mindörökké és kész. „Kapsz egy csomó ingyenes dolgot. Jegyeket sporteseményekre, vacsorameghívásokat, konferenciameghívókat. Sokan emiatt imádják ezt a vonalat.”
- A kis szolgáltatók megnövekedett esélyei: az egyik nagyvállalati informatikus a következőket mondta nekem: „Az informatikában érzékelhető csináld magad elv lejjebb viszi a piacra való belépéshez szükséges küszöböt, így kis vállalatok is bejuthatnak a körbe. Harminc éve a nagyvállalatok a nagy megoldásokért más nagyvállalatokhoz fordultak. Ez mára megváltozott. Létrejött az a 15, 20, 40 főt foglalkoztató kis cégek, melyek odamennék és tökéletes rendszereket valósítanak meg hatalmas vállalatok számára.”

Phil Moore hozzászól:

„Amikor a partnert kereső vállalat egy nyílt forrású eszközöket szállító kis cégre adja a voksot, a nagyvállalatokkal

történő egyezkedés minden lidércnyomása kikerülhető. Ha a nagy cégtől csupán kis változtatást kérünk, gyakran az is nagy összegekbe kerül. Az általam látott legkisebb értékű nagyvállalati szerződés is félmillió dollár környékén mozgott. Csupán a szerződéssel kapcsolatos tárgyalásokhoz két hatalmas jogi osztály szükséges. Én pedig körülnéztem és egy hasonló méretű változtatást nyílt forrású alapokra építve négy számjegyű összegből megoldottam. Ez egy aranybánya, mely óriási mértékben könnyíti a költségvetési terheket és a folyamat jóval kevesebb időt vesz igénybe.

Kitekintés

Nagyvállalatok nélkül nem lennének magazinjaink, kiállításaink, csak hogy két kedvencemet említsem. A piac ökológiája szempontjából fontos, hogy a nagy cégek erőltessék saját termékeiket és meséljék saját történeteiket. A gond eddig az volt (sőt, most is az), hogy a piac eseményei ezeket találási módja között túl nagy a távolság.

Úgy vélem, hogy ez az érintett iparágak fiatal korára vezethető vissza. A számítástechnika 50 éves, a szoftveripar fele ennyi. A mindent megváltoztató Internet csupán 9 évvel ezelőtt kért helyet magának az üzleti világban.

Most a piac keresleti oldalának kell nyíltabban megfogalmaznia elvárásait, a megfelelő szinten lévő embereknek pedig nagyobb bátorságra van szükségük mindezek elmondásához. Olyan kiadványokra is szükség van, amelyek örömmel fogadják és közvetítik e véleményeket, ehhez pedig segítő szerzők, szerkesztők és elemzők kellene.

Christopher Lyndon barátom

(☞ blogs.law.harvard.edu/lyndon), a New York Times volt tudósítója és az NPR „Connections” című műsorának házigazdája szerint ami az iparágban történik – a csináld magad mozgalom –, tisztán emersoni ihletésű.

Ő hívta fel a figyelmem az író Önbizalom című esszéjének (eredeti címe: Self-Reliance, elolvasható a ☞ www.emersoncentral.com/selfreliance.htm oldalon) egy részletére:

„Hinni saját gondolatodban, elhinni, hogy ami neked igaz, az mindenki számára igaz – ez maga a tehetség. Mondd ki, amit titkon hiszel, és általános érvényűvé válik, hiszen a legbelső a kellő időben a legkülsővé válik. [...] Előbb vagy utóbb minden ember ráeszmél, hogy az irigység tudatlanság, a színjáték öngyilkosság, hogy jobban, rosszban csak önmagára számíthat, hogy bár a világegyetem telis-tele van jóval, a táplálékot adó kukorica egyetlen szeme sem lehet az övé, ha nem hullatja verejtékét a földdarabon, melyet neki művelni adtak. A benne rejlő erő természete új, s rajta kívül senki más nem tudja, mire képes, és ő maga sem, amíg nem próbálta.”

Mi megteesszük, amit nekünk kell. És mint eddig, úgy továbbra is az Olvasók segítségére is támaszkodunk.

Linux Journal 2004. február, 118. szám

Doc Searls (doc@ssc.com) a *Linux Journal* vezető szerkesztője. Havi rendszerességgel megjelenő cikksorozata a *Linux for Suits*, kéthetente olvasható hírlevelének címe *SuitWatch*.